

Μια πρόσφατη μεγάλη επιδημιολογική μελέτη αποκαλύπτει πως στην Ολλανδία, τη χώρα με το καλύτερο σύστημα υγείας στην Ευρώπη, οι 8 στους 10 εκείνων που σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες (guidelines) θα έπρεπε να παίρνουν στατίνες για πρωτογενή πρόληψη, δεν τις λαμβάνουν! Αυτό ισχύει και για άτομα με ιδιαίτερα υψηλές τιμές της «κακής» LDL χοληστερίνης. Επίσης, στους ασθενείς με γνωστή στεφανιαία νόσο, συνήθως έμφραγμα (δευτερογενής πρόληψη), ο ένας στους τρεις δε λαμβάνει στατίνη! Δεν είναι ξεκάθαρο σε τι ποσοστό αυτό οφείλεται στη μη σύσταση από το γιατρό τους ή σε δική τους «μη συμμόρφωση» στις οδηγίες. Ένα τόσο μεγάλο ποσοστό όμως άρνησης εφαρμογής των guidelines (77% στην πρωτογενή πρόληψη) πρέπει να οφείλεται και στα δυο. Η LifeLine cohort μελέτη συμπεριέλαβε 70.000 άτομα και τα αποτελέσματα ανακοινώθηκαν στο τέλος του περασμένου μήνα.

1

Στην Ολλανδία, η κάλυψη του πληθυσμού σε ιατρικές υπηρεσίες είναι πλήρης, καθολική και πολύ υψηλού επιπέδου, γεγονός που την κατατάσσει στην 1η θέση στην αξιολόγηση των συστημάτων υγείας στην Ευρώπη, (η Ελλάδα είναι στην 23

η

) και κατ'επέκταση στον κόσμο! Η ανεργία είναι μηδαμινή, όπως και οι ανασφάλιστοι, και το οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο. Τα αποτελέσματα της μελέτης χαρακτηρίστηκαν σοκαριστικά (shocking results!) και ανεξήγητα, κυρίως από εκείνους που προσπαθούν να εντάξουν όλο και μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού στην προληπτική θεραπεία με στατίνες. Προτείνουν μάλιστα εντατικοποίηση της ενημέρωσης γιατρών και ασθενών για την άμεση ανάγκη κάλυψης του χάσματος μεταξύ των κατευθυντήριων οδηγιών (guidelines) για τις στατίνες και της πραγματικής χρήσης τους στην Ολλανδία.

2

Σε ποιους όμως δίνουν συστάσεις και προτείνουν ενημέρωση οι με το αζημίωτο συνήγοροι των στατινών; Στους πιο ενημερωμένους γιατρούς και ασθενείς στον κόσμο; Μήπως ακριβώς επειδή είναι σωστά ενημερωμένοι για τις στατίνες παρατηρούνται αυτά τα «shocking results» της πρόσφατης μελέτης; Μήπως το λάθος δε βρίσκεται στους Ολλανδούς γιατρούς και πολίτες, αλλά στις ολλανδικές οδηγίες (guidelines), που βασίζονται στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές, των οποίων τα περισσότερα μέλη των επιτροπών σύνταξής τους χρηματοδοτούνται από 10 φαρμακευτικές εταιρείες κατά μέσον όρο; Στην Ολλανδία και τις άλλες χώρες της βόρειας Ευρώπης οι γιατροί δε βιάζονται ούτε να γράψουν εξετάσεις, ούτε να συνταγογραφήσουν φάρμακα. Εκεί ακόμα θεραπεύουν

αρρώστους και όχι εργαστηριακά ευρήματα.

Θα ήταν ενδιαφέρον να διαβάσει κανείς τα 36 σχόλια που έγιναν από τον ιατρικό κόσμο στο αντίστοιχο άρθρο του Medscape CARDIOLOGY.² Σχεδόν όλοι υποστηρίζουν τη στάση των Ολλανδών γιατρών και πολιτών, που αντίθετα με τους Αμερικανούς, που καταπίνουν τεράστιες ποσότητες φαρμάκων και έχουν πολύ χειρότερη υγεία, δίνουν έμφαση στην άσκηση και στη σωστή διατροφή τους. Οι Ολλανδοί γνωρίζουν το πόσο μικρό όφελος αναμένουν από τις στατίνες στην πρωτογενή πρόληψη και τις πιθανές παρενέργειες, ιδιαίτερα σε άτομα που ασκούνται ή χρησιμοποιούν καθημερινά ποδήλατο, που είναι τόσο σύνηθες στην Ολλανδία (βλέπε άρθρο:

Άσκηση και στατίνες-μια δύσκολη συμβίωση

).

3

Η «μη συμμόρφωση των ασθενών» στη θεραπεία συχνά οφείλεται στο υψηλό τους μορφωτικό επίπεδο, στην κοινή λογική και στο ένστικτο της αυτοσυντήρησης!

Να ξεκαθαρίσω μια ακόμα φορά, πως δεν ανήκω στον ιατρικό και παραϊατρικό χώρο που δαιμονοποιεί τις στατίνες. Δε δέχομαι όμως και την κατευθυνόμενη στατινολαγνεία. Θεωρώ τις στατίνες ιδιαίτερα χρήσιμα φάρμακα στη δευτερογενή πρόληψη, σε ανθρώπους δηλαδή με καρδιαγγειακή νόσο, όπως και σε άτομα πραγματικά υψηλού κινδύνου. Η χορήγησή τους πρέπει να γίνεται εν γνώσει του πιθανού οφέλους και κινδύνου παρενεργειών και με κατάλληλη παρακολούθηση και ενημέρωση των ασθενών, όπως ισχύει δηλαδή και για κάθε φάρμακο. Οι στατίνες δεν υποκαθιστούν την ανάγκη για διακοπή καπνίσματος, την άσκηση και την απώλεια βάρους! Σε αυτά τα πλαίσια πιστεύω πως κινείται και η χρήση των στατινών στην Ολλανδία. Ακόμα και η μη καθολική χορήγησή τους στην δευτερογενή πρόληψη θα μπορούσε να δικαιολογηθεί σε περιστατικά με σοβαρή καρδιακή ανεπάρκεια, σοβαρές παρενέργειες και εξασθενημένους υπερήλικες.

Στην Ελλάδα έχουμε και εμείς εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες (guidelines), που περιφέρουν και μοιράζουν κατά καιρούς φαρμακευτικοί αντιπρόσωποι των ενδιαφερομένων για τις στατίνες εταιρειών στους γιατρούς, από νοσοκομείο σε νοσοκομείο και από ιατρείο σε ιατρείο! Τα «δικά μας»

guidelines

έχουν δυο πρωτοτυπίες. Πρώτον, δεν περιέχουν δήλωση οικονομικών συμφερόντων των συγγραφέων (

disclosures

), ίσως επειδή οι οικονομικές τους σχέσεις θεωρούνται πλέον γνωστές και δεδομένες.

Δεύτερον και σημαντικότερο, είναι πολύ επιθετικότερα στη χορήγηση στατινών από εκείνα της ευρωπαϊκής καρδιολογικής εταιρείας! Ακόμα όμως και έτσι, είναι τέτοια η πλύση εγκεφάλου, που έχουν υποστεί οι Έλληνες γιατροί από μισθωμένους ειδικούς

στατινολόγους συναδέλφους τους στα χιλιάδες συνέδρια και από τα ιατρικά έντυπα, που ακόμα και αυτά τα απαράδεκτα guidelines παραβιάζονται προς το χειρότερο! Όποιος έχει χοληστερίνη πάνω από τις αυθαίρετες «φυσιολογικές τιμές», κινδυνεύει να πίνει στατίνες στο υπόλοιπο της ζωής του, έστω και αν ο καρδιαγγειακός του κίνδυνος είναι μηδέν!

Στην Ελλάδα της οικονομικής κρίσης, όπου οι ασθενείς δυσκολεύονται να προμηθευτούν τα φάρμακα που πραγματικά χρειάζονται, θα έχουμε να κερδίσουμε πολλά αν δούμε τι εφαρμόζεται στη φαρμακευτική πολιτική στην Ολλανδία και στις Σκανδιναβικές χώρες. Πολλά επίσης έχουμε να κερδίσουμε αν αντιμετωπίσουμε επιτέλους σοβαρά το πρόβλημα του καπνίσματος, της παχυσαρκίας και της καθιστικής ζωής του πληθυσμού. Οι ίδιες χώρες είναι επίσης ένα πολύ καλό παράδειγμα. Όσο για τους συνηγόρους των στατινών, που τόσο στεναχωριούνται τελευταία για τον κόσμο, που για οικονομικούς λόγους δεν μπορεί να προμηθευτεί μαζικά στατίνες, να πάνε ένα διάστημα στην Ολλανδία, να ενημερώσουν και εκεί, που υπάρχει τόση ανάγκη, τους γιατρούς και το κοινό. Πρόβλημα γλώσσας δεν υπάρχει, στην Ολλανδία ξέρουν όλοι αγγλικά, οι αποδοχές τους θα είναι καλύτερες και η «αγορά» είναι παρθένα! Τους δικούς μας ανθρώπους θα έπρεπε να τους σκεφθούν την εποχή που πρωτοστατούσαν στην απίστευτη φαρμακευτική σπατάλη, που συνέβαλε αποφασιστικά στη σημερινή κρίση.

Χρήστος Ντέλλος 16 Ιουνίου 2015

Αναφορές

1.

Balder JW, Scholtens S, Schie LM, et al. Adherence to national guidelines in primary and secondary prevention of cardiovascular diseases in the Netherlands: The LifeLines cohort study. ISA 2015; May 24. 2015; Amsterdam the Netherlands

2.

Eight in ten primary-prevention patients skip statins Dutch study finds. Medscape Cardiology, May 26, 2015

3.

Χρήστος Ντέλλος. [Άσκηση και στατίνες-μια δύσκολη συμβίωση](#) . Καρδιολογική Άποψη, 2013